

Sygn. akt II K 384/17

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 18 grudnia 2017 roku

Sąd Rejonowy w Tomaszowie Mazowieckim w II Wydziale Karnym w składzie:

Przewodniczący: SSR Anna Gąsior – Majchrowska

Protokolant: st. sekr. sądowy Maria Rytych

przy udziale Prokuratora Prokuratury Rejonowej w Tomaszowie Mazowieckim: M. W.

po rozpoznaniu w dniu 5 grudnia 2017 roku

sprawy:

P. M.

syna W. i T. z domu R.

urodzonego (...) w Ł.

oskarżonego o to, że:

W okresie czasu od dnia 11 lipca 2013 roku do dnia 24 listopada 2013 roku i od dnia 12 maja 2016 roku do dnia 15 listopada 2016 roku, w miejscowości R. ul. (...), gm. R., pow. (...), woj. (...) uporceywie uchylał się od wykonania ciężącego na nim obowiązku opieki poprzez nielożenie na utrzymanie małoletniej córki A. B. (1) w tym od płacenia alimentów w kwocie 450 złotych miesięcznie na jej rzecz ustalonych wyrokiem Sądu Rejonowego w Tomaszowie Maz. sygn. Akt IIIRC603/09, przez co naraził ją na niemożność zaspokojenia podstawowych potrzeb życiowych

tj. o przestępstwo określone w art. 209 § 1 kk

1. oskarżonego **P. M.** w miejsce zarzucanego mu czynu opisanego w akcie oskarżenia uznaje za winnego tego, że w okresie od 11 lipca 2013 roku do 24 listopada 2013 roku i od 12 maja 2016 roku do 15 listopada 2016 roku w R., pow. (...), woj. (...) naraził córkę A. B. (1) na niemożność zaspokojenia podstawowych potrzeb życiowych w ten sposób, że uchylał się od wykonywania obowiązku alimentacyjnego wobec córki A. B. (1) określonego na kwotę 450 złotych wyrokiem Sądu Rejonowego w Tomaszowie Mazowieckim z dnia 19 marca 2010 roku w sprawie III RC 603/09 wskutek czego powstała łączna zaległość przekraczająca równowartość co najmniej 3 świadczeń okresowych, przy czym przyjmuje, że wyczerpuje on dyspozycję art. 209 § 1a k.k. i za to na podstawie art. 209 § 1a k.k. wymierza oskarżonemu karę 1 (jednego) roku ograniczenia wolności polegającą na wykonywaniu nieodpłatnej kontrolowanej pracy na cele społeczne w wymiarze 30 (trzydziestu) godzin w stosunku miesięcznym;

2. na podstawie art. 34 § 3 k.k. w zw. z art. 72 § 1 pkt 3 k.k. zobowiązuje oskarżonego **P. M.** do wykonywania ciężącego na nim obowiązku lożenia na utrzymanie córki A. B. (1);

3. zwalnia oskarżonego **P. M.** od opłaty, a wydatkami poniesionymi w sprawie obciąża Skarb Państwa.

Sygn. akt II K 384/17

UZASADNIENIE

Oskarżyciel publiczny – Prokurator Prokuratury Rejonowej w Tomaszowie Mazowieckim postawił oskarżonemu P. M. zarzut popełnienia czynu polegającego na tym, że :

- W okresie czasu od dnia 11 lipca 2013 roku do dnia 24 listopada 2013 roku i od dnia 12 maja 2016 roku do dnia 15 listopada 2016 roku, w miejscowości R. ul. (...), gm. R., pow. (...), woj. (...) uporczywie uchylał się od wykonania ciężącego na nim obowiązku opieki poprzez niełożenie na utrzymanie małoletniej córki A. B. (1) w tym od płacenia alimentów w kwocie 450 złotych miesięcznie na jej rzecz ustalonych wyrokiem Sądu Rejonowego w Tomaszowie Maz. sygn. Akt III RC 603/09, przez co naraził ją na niemożność zaspokojenia podstawowych potrzeb życiowych, **to jest czynu określonego w art. 209 § 1 k.k.**

W toku przewodu sądowego Sąd Rejonowy ustalił następujący stan faktyczny:

A. B. (1) jest dzieckiem P. M. i A. B. (2).

(wyjaśnienia oskarżonego P. M. – k. 80v-81, k. 82 akt II K 384/17,

zeznania świadka A. B. (2) – k. 17-18, k. 81v-82 akt II K 384/17,

sentencja wyroku w sprawie RVIIC716/03 – k. 20, k. 27 akt II K 384/17,

odpis skrócony aktu urodzenia – k. 54 akt II K 384/17)

Postanowieniem Sądu Rejonowego dla Łodzi – Śródmieścia w Łodzi z dnia 25 listopada 2004 roku w sprawie V. N. 526/04 pozbawiono władzy rodzicielskiej P. M. nad małoletnią córką A. B. (1).

(postanowienie w sprawie V. N. 526/04 – k. 19 akt II K 384/17)

Wyrokiem Sądu Rejonowego w Tomaszowie Mazowieckim z dnia 19 marca 2010 roku w sprawie III RC 603/09 P. M. został zobowiązany do płacenia na rzecz małoletniej A. B. (1) tytułem podwyższonych alimentów kwoty 450 złotych miesięcznie poczynając od dnia 04 listopada 2009 roku płatnych do rąk matki A. B. (2) do 10-go dnia każdego miesiąca.

(wyrok w sprawie III RC 603/09 – k. 2 akt II K 384/17,

sentencja wyroku w sprawie RVIIC716/03 – k. 20, k.27 akt II K 384/17)

A. B. (2) pracuje jako doradca klienta bankowego z czego osiąga dochód w wysokości 1800 złotych netto. Od września 2016 roku nie ma wypłacanych świadczeń z funduszu alimentacyjnego.

A. B. (2) wraz z córką mieszka w domu jej matki, gdzie mieszka również jej brat. Partycypuje ona w kosztach utrzymania domu.

A. B. (2) nie korzystała i nie korzysta z pomocy społecznej lub innego rodzaju zapomogi w (...) w R..

(zeznania świadka A. B. (2) – k. 17-18, k. 81v-82 akt II K 384/17,

pismo Gminnego Ośrodka Pomocy (...) w R. – k. 13)

A. B. (1) leczy się na skoliozę, ma problemy z chrząstką stawową oraz ma wadę wzroku.

(zeznania świadka A. B. (2) – k. 17-18, k. 81v-82 akt II K 384/17)

Na powstałą wskutek zachowania P. M. zaległość w sprawie Kmp 21/04 Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym dla Łodzi – Widzewa w Łodzi na dzień 03 kwietnia 2017 roku złożyła się kwota 7951,94 złotych stanowiąca alimenty zaległe dla wierzyciela kwota 8172,21 złotych stanowiąca odsetki zaległe dla wierzyciela, kwota (...),00 stanowiąca

równowartość świadczeń wypłaconych z Funduszu Alimentacyjnego, kwota 18138,34 złotych stanowiąca odsetki zaległe dla Funduszu Alimentacyjnego oraz kwota 11655,00 złotych stanowiąca zaległą zaliczkę alimentacyjną.

(informacja o stanie zaległości w sprawie egzekucyjnej – k. 22 akt II K 384/17)

P. M. był zarejestrowany w Powiatowym Urzędzie Pracy w Ł.:

od dnia 26 lipca 2005 roku do dnia 08 września 2005 roku,

od dnia 27 stycznia 2006 roku do dnia 25 czerwca 2007 roku,

od dnia 29 stycznia 2008 roku do dnia 05 maja 2008 roku,

od dnia 03 sierpnia 2009 roku do dnia 11 stycznia 2011 roku,

od dnia 24 października 2011 roku do dnia 10 lipca 2013 roku,

od 25 listopada 2013 roku do dnia 11 maja 2016 roku.

Obecnie P. M. jest zarejestrowany jako bezrobotny od dnia 16 listopada 2016 roku.

(informacja z PUP w Ł. – k. 14 akt II K 384/17,

informacja z PUP w Ł. z załącznikiem – k. 30-31 akt II K 384/17,

informacja z PUP w Ł. – k. 36 akt II K 384/17)

W okresie od dnia 11 lipca 2013 roku do dnia 24 listopada 2013 roku P. M. nie wpłacił do Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym dla Łodzi – Widzewa w Łodzi.

Od dnia 12 maja 2016 roku do 15 listopada 2016 roku P. M. dokonał dwóch wpłat, tj. w dniu 25 października 2016 roku kwoty 108 złotych, w dniu 27 października w kwocie 50 złotych, w dniu 04 listopada 2016 roku w kwocie 80 złotych.

(dowody wpłat – k. 3 akt II K 384/17,

karta rozliczeniowa k. 23-24 akt II K 384/17)

P. M. jest rozwiedziony, posiada jedno małoletnie dziecko w wieku 14 lat. Ma wykształcenie średnie techniczne, z zawodu mechanik – kierowca, jest bezrobotny bez prawa do zasiłku, utrzymuje się z prac dorywczych uzyskując dochód miesięczny w wysokości 1000 złotych.

(dane osobopoznawcze – k. 80v akt II K 384/17)

P. M. był uprzednio trzykrotnie karany:

- wyrokiem Sądu Rejonowego w Tomaszowie Mazowieckim z dnia 04 kwietnia 2007 roku w sprawie II K 407/06 za czyny z art. 284 § 2 kk,
- wyrokiem Sądu Rejonowego w Sochaczewie z dnia 19 października 2007 roku w sprawie II K 745/07 za czyn z art. 270 § 1,
- wyrokiem Sądu Rejonowego dla Łodzi-Widzewa w Łodzi z dnia 02 lutego 2010 roku w sprawie II K 111/10.

(dane o karalności – k. 37-39 akt II K 384/17,

dane o karalności – k. 73-75 akt II K 384/17)

Oskarżony P. M. w swoich wyjaśnieniach stwierdził, że „częściowo” przyznaje się do popełnienia zarzucanego mu czynu wyjaśniając między innymi, że nie miał możliwości płacenia na córkę z powodu braku pracy, której podjęcie utrudniała mu uprzednia karalność. Podkreślił, że nie negował swojego obowiązku płacenia alimentów. Drobne kwoty przekazywał do komornika, ale nie dawał córce prezentów, gdyż nie miał z nią kontaktu, nie wiedział gdzie ona przebywa. Mieszka z matką, która ponosi koszty utrzymania mieszkania.

Podniósł, że od 10 lat leczy się u kardiologa na nadciśnienie, a od 4-5 lat u endokrynologa na tarczycę.

(wyjaśnienia oskarżonego P. M. – k. 80v-81, k. 82 akt II K 384/17)

Sąd Rejonowy dokonał następującej oceny zebranego w sprawie materiału dowodowego i zważył, co następuje:

Zgromadzony w sprawie nieosobowy materiał dowodowy w postaci dokumentów przekazanych przez instytucje, w tym przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Ł., Powiatowy Urząd Pracy w Ł. oraz pochodzących od Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym dla Łodzi – Widzewa w Łodzi, nie budzi wątpliwości w zakresie wiarygodności i rzetelności zawartych w nich informacji.

Za wiarygodne w zakresie w jakim okazały się istotne dla sprawy uznane zostały zeznania świadka A. B. (2) wobec faktu, że zyskały one potwierdzenie w innych wiarygodnych dowodach, a ich treść nie pozostaje w sprzeczności z ustalonym stanem faktycznym.

Wyjaśnienia oskarżonego P. M. Sąd uznał za wiarygodne w zakresie mającym istotne znaczenie dla niniejszego postępowania i znajdującym potwierdzenie w ustalonym przez Sąd stanie faktycznym a w pozostałej części uznał je za obraną linię obrony zmierzającą do pomniejszenia stopnia winy.

Mając na uwadze powyższe rozważania Sąd dokonując niezbędnych modyfikacji w opisie czynu ostatecznie uznał oskarżonego P. M. za winnego w ramach zarzucanego mu czynu opisanego w akcie oskarżenia tego, że w okresie od 11 lipca 2013 roku do 24 listopada 2013 roku i od 12 maja 2016 roku do 15 listopada 2016 roku w R., pow. (...), woj. (...) naraził córkę A. B. (1) na niemożność zaspokojenia podstawowych potrzeb życiowych w ten sposób, że uchylał się od wykonywania obowiązku alimentacyjnego wobec córki A. B. (1) określonego na kwotę 450 złotych wyrokiem Sądu Rejonowego w Tomaszowie Mazowieckim z dnia 19 marca 2010 roku w sprawie III RC 603/09 wskutek czego powstała łączna zaległość przekraczająca równowartość co najmniej 3 świadczeń okresowych, tj. czynu z art. 209 § 1a k.k.

Podnieść należy iż art. 209 k.k. w obecnie obowiązującym brzmieniu przewiduje dwa typy przestępstwa, a w tym w § 1 typ podstawowy regulujący odpowiedzialność karną tego, kto uchyla się od wykonania obowiązku alimentacyjnego określonego co do wysokości orzeczeniem sądowym, ugodą zawartą przed sądem albo innym organem albo inną umową, jeżeli łączna wysokość powstałych wskutek tego zaległości stanowi równowartość co najmniej 3 świadczeń okresowych albo jeżeli opóźnienie zaległego świadczenia innego niż okresowe wynosi co najmniej 3 miesiące oraz typ kwalifikowany w § 1a, zgodnie z którym surowszej karze, odpowiadającej sankcji przewidzianej w art. 209 § 1 k.k. w dotychczasowym brzmieniu, podlega sprawca czynu określonego w § 1, który naraża osobę uprawnioną na niemożność zaspokojenia podstawowych potrzeb życiowych. Zatem zgodnie z obecnie obowiązującym brzmieniem ustawy wyeliminowano znamię uporeczywości działania sprawcy zastępując je ściśle określonymi ramami czasowymi w jakich penalizowane zachowanie musi mieć miejsce, a nadto znamię narażenia osoby uprawnionej na niemożność zaspokojenia podstawowych potrzeb życiowych nie warunkuje już zaistnienia czynu zabronionego, a jedynie zakwalifikowanie zachowania jako narażonego na surowszy wymiar kary. Jednakże należy mieć przede wszystkim na uwadze iż Kodeks karny w obecnym brzmieniu przewiduje w art. 209 § 4 i § 5 k.k. dodatkowe rozwiązania, które w zależności od zachowania oskarżonego (czy też podejrzanego) po popełnieniu czynu i wszczęciu przeciwko niemu postępowania mogą doprowadzić do jego umorzenia na etapie postępowania przygotowawczego bądź odstąpienia przez Sąd od wymierzenia kary, a to w sytuacji gdy w/w uiszcza w całości zaległe alimenty. W uprzednim stanie prawnym takie samo zachowanie mogło być jedynie analizowane w kontekście

okoliczności wpływających na wymiar kary. Wobec takiej sytuacji, niepozwalającej na dokonanie jednoznacznej oceny kolidujących ze sobą ustaw co do ich względności dla sprawcy, Sąd zastosował ustawę w nowym brzmieniu, opierając się na stanowisku wyrażonym w orzecznictwie, zgodnie z którym w razie modyfikacji penalizacji ustawa nowa ma zastosowanie wtedy, gdy nie jest dla sprawcy surowsza a w razie wątpliwości, którą z kolidujących ustaw należy uznać za względniejszą dla sprawcy, stosuje się – zgodnie z treścią art. 4 § 1 k.k. – ustawę nową.

W ocenie Sądu nie budzi wątpliwości fakt, że zachowanie oskarżonego wypełniło znamiona przewidziane przez ustawodawcę, jako typizujące przestępstwo z art. 209 § 1a k.k. Zachowanie oskarżonego P. M. w sposób jednoznaczny interpretować należy jako uchylanie się od wykonywania ciężącego na nim obowiązku alimentacyjnego wobec tego, iż w okresie objętym zarzutem nie był on zarejestrowany jako bezrobotny ani pozbawiony wolności, a tym samym miał obiektywną możliwość pozyskania odpowiednich środków pozwalających na realizację nałożonego na niego obowiązku, zaś nie ulega wątpliwości, iż pracował dorywczo, a w tej sytuacji uzasadnionym i rozsądnym byłoby oczekiwanie, że przynajmniej część z zarobionych pieniędzy przeznaczy na utrzymanie córki, przekazując na ten cel przynajmniej drobne, lecz regularne kwoty. Nadto w/w obowiązek został określony co do wysokości wyrokiem sądowym, a powstała wskutek zachowania oskarżonego zaległość przekroczyła równowartość 3 świadczeń okresowych. Podkreślenia wymaga również iż w ocenie Sądu fakt uchylania się przez oskarżonego od wykonywania obowiązku alimentacyjnego, biorąc pod uwagę wiek małoletniej córki oraz niewysokie dochody matki sprawującej nad w/w opiekę niewątpliwie świadczą o tym, iż swoim zachowaniem oskarżony P. M. naraził córkę A. B. (1) na niemożność zaspokojenia podstawowych potrzeb życiowych.

Zebrany w sprawie materiał dowodowy pozwala w ocenie Sądu na przyjęcie, iż oskarżony dopuścił się popełnienia zarzucanego mu czynu umyślnie z zamiarem bezpośrednim. Przypisany zaś oskarżonemu czyn miał charakter zawiniony. W ustalonym bowiem stanie faktycznym oskarżony mógł zachować się zgodnie z prawem i nie zachodziły żadne okoliczności, które z uwagi na osobowość oskarżonego mogłyby wpływać ograniczająco na możliwość jego zachowania się w sposób zgodny z prawem, czy też okoliczności, które wyłączałyby jego winę. Ponadto, w ocenie Sądu, przypisany oskarżonemu czyn był bezprawny, a stopień jego społecznej szkodliwości był wyższy niż znikomy. Ponadto, w ocenie Sądu, przypisany oskarżonemu czyn był bezprawny, a stopień jego społecznej szkodliwości był wyższy niż znikomy. Czyn zaś oskarżonego charakteryzuje się znacznym stopniem społecznej szkodliwości.

Wymierzając karę Sąd miał na uwadze ogólne dyrektywy w tym zakresie wskazane przez treść art. 53 k.k., poczytując na korzyść oskarżonego w istocie przyznanie się przez w/w do popełnienia zarzucanego mu czynu, niespełna roczny okres niealimentacji, natomiast za okoliczność obciążającą uznając uprzednią karalność P. M., ale dotychczas nigdy za przestępstwo z art. 209 § 1 k.k.

Wobec powyższego Sąd uznał za adekwatną do stopnia winy i społecznej szkodliwości czynu wyczerpującego dyspozycję art. 209 § 1a k.k. orzeczoną na podstawie art. 209 § 1a k.k. karę 1 roku ograniczenia wolności polegającą na wykonywaniu nieodpłatnej kontrolowanej pracy na cele społeczne w wymiarze 30 godzin w stosunku miesięcznym. W ocenie Sądu izolacja czasowa oskarżonego nie jest niezbędna, albowiem pomimo uprzedniej karalności istnieją w ocenie Sądu podstawy do orzeczenia łagodniejszego rodzaju kary skoro oskarżony P. M. dopuścił się zarzucanego czynu, a wcześniej nie był karany za przestępstwo wyczerpujące dyspozycję art. 209 § 1 k.k. Zdaniem Sądu tak ukształtowana kara ograniczenia wolności uwzględnia w sposób należyty stopień bezprawia zawartego w przedmiotowym zachowaniu oskarżonego i przypisany oskarżonemu stopień winy.

W celu należytego oddziaływania na postawę oskarżonego P. M. względem ciężących na nim obowiązków rodzicielskich, Sąd uznał za celowe nałożenie na niego, na podstawie art. 34 § 3 k.k. w zw. z art. 72 § 1 pkt 3 k.k., obowiązku bieżącego łżenia na utrzymanie córki A. B. (1).

W oparciu o treść art. 624 § 1 k.p.k. i art. 17 ust. 1 ustawy z 23.06.1973 r. o opłatach w sprawach karnych (Dz. U. z 1983 r., Nr 49, poz. 223 z późn. zm.), Sąd zwolnił oskarżonego P. M. od zapłaty na rzecz Skarbu Państwa opłaty oraz wydatków poniesionych w trakcie postępowania uznając, że uiszczenie ich w sytuacji osobistej, majątkowej, rodzinnej,

a w tym ze względu na brak stałej pracy zarobkowej i zamieszkiwanie z matką, byłoby dla niego zbyt uciążliwe i w sposób pośredni byłoby z ewentualną szkodą dla ciążącego na nim obowiązku alimentacyjnego na rzecz córki.